

13. december 2011

Inatsisartut Suleriaasianni § 37 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqquq imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Naalakkersuisunut apeqquq:

1. Uummatip tillernerinik aallartitsissutinik inoqarfinni minnerpaamik ataatsimik

inaaliinissaq Naalakkersuisut pilersaarutigaaq? Taamaassimangippat taava

Naalakkersuisunut tunngavilersorluakkamik nassuiaqquneqarpoq, sooq isumaqarnerlutik tamanna isumassarsiatsialaangitsoq.

2. Naalakkersuisut pilersaarutiginerlugu ambulancini tamani pinngitsoorani uummatip

tillerneranut aallartitsissuteqassasoq? Taamaassimangippat taava Naalakkersuisunut

tunngavilersorluakkamik nassuiaqquneqarpoq, sooq isumaqarnerlutik tamanna isumassarsiatsialaangitsoq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Astrid Fleischer Rex, Demokraatit)

Tunngavilersuut

Uummatip tillernerinik aallartitsissutit annaassisarput. Tassa taama ajornanngitsigigaluarpoq. Danmarkimi Peqqinnissamat Aqutsisoqarfik november 2011-mi nalunaarusiorpoq (Uummatip tillernerinut aallartitsissutinik (AED) napparsimaviup silataani inaaliineq), tassani innersuussutigineqartut ilaat ima oqaasertaqarpoq:

”Uummatit tillernerinik aallartitsissutit nunap ilaani inukitsuni ambulancemillu imaaliiallaannaq anguneqarsinnaangitsuni inissinneqartariaqarput, inissinneqartariaqarpullu sumiiffinni ilisimanearluartuni soorlu illoqarfiup eqqani, aningaasanik tigutsivinni, allakkanik nakkartitsiviit eqqaanni assigisaaniluunniit, inissiivinnilu aamma ilitsersuutinik ilisisoqartariaqarpoq”

Nalunngilluinaqqissaarpara, nunatsinni pissutsit Danmarkimi imaluunniit allani pissutsinut assersuunneqarsinnaangilluinnartut, matumanili isumaqarpunga, qulaani innersuussutigineqartoq nunatsinni atorluarsinnaasoq. Naammattorsuarnik sumiiffinnik inukitsoqarpugut Demokraatinilu tamanna tunngavigalugu isumaqarpugut, nunaqarfinni tamani avinngarusimasuni illoqarfinnilu suli soqanngitsuni tamani uummatip tillerininik aallartitsissutinik inissiisoqartariaqartoq.

Danmarkimi inuit 3.500-t ukiut tamaasa uummamminnik unittoortarput, napparsimaviup avataaniitillutik. Dansk Hjertestopregisterimi kisitsisaatit takutippaat, taakkunanga taamaallaat 7,3 procentit annattartut.

Uummamminnik unittoortut uummarteqqinnissaannut periarfissaq 7-10 procentit missaanni nakkariartarpoq defibrilleringip (qupinnguallatsitsinerup) tungaanut minutti susoqarsimangippat. Allatut oqaatigalugu uummammik unittoornerup kingorna inuuginnarnissaq ilimanarnerusarpoq minuttialunnguit ingerlaneranni annassutaasussamik ikiueqqaarneq atorlugu ikiorneqaraanni immaqqa uummatip tillernerinik aallartitsissummik atornikkut.

Angusat pitsaanerpaajupput Chicagop timmisartunut mittarfissuani aamma amerikami aningaasanoortarfinni, taakkunani uppersaatissaqartinneqarpoq uummamminnik unittoortut uummarteqqinneqartut 60-74 procentii akorngutissarsineq ajortut, qupinnguallatsinneqarsimagunik minuttit 3-5-t tungaannut uummatip uninneraniit.

Taamaattumik qularutissaanngilaq, uummatip tillerneranik aallartitsissutit inuunermik annaassisinnaasut taamaattumik soqutiginarpoq tusassallugu Naalakkersuisut uummatip tillernerinik aallartitsissutini inaaliinissaq qanoq isumaqarfigineraat.

Apeqqutit akeqquneqarput ullut sulliviit piffissaritaasut qulit qaangiutsinnagit.